

DEEN
KOBYLEK
NATHANIEL WEST

LEDA 2020

Tod Hackett měl už skoro padla, když do kanceláře dolehl z ulice příšerný randál. Do řinčení železa vrzala kůže a v podkresu klapala kopyta koní. Přihrnul se k oknu.

Dole se přesouvala kavalerie s pěchotou. Dav se šinul v roztrhaném útvaru jako armáda na hlavu poražených. V té rozhrkané změti se mísily husarské kabátce s těžkými čákami gardistů a hannoverskou lehkou jízdou zdobenou placatými koženými čepicemi a vlajíci rudými chocholy. Za jezdeckem maširovali pěšáci, zčeřené moře vlnících se toreb, mušket přes rameno, ramenních pásů křížem přes tělo a pohupujících se nábojnic. Tod poznal anglické červenokabátníky s bílými nárameníky i černé myslivce brunšvického sboru. Francouzským granátníkům přes kotníky sahaly bílé návleky, Skotům pod kilty vykukovala holá kolena.

Mezitím se zpoza rohu vyřítil kulatý mužík v pumpkách, tričku s rozhalenkou a s tropickou helmou na hlavě a hnal se armádě v patách.

„Na devítku, vy kreténi! Scéna devět!“ vřeštěl přes megafonek.

Kavaleristé pobídli koně a pěšáci přidali do kroku. Tloušťík v korkové helmě pelášil za nimi, sakroval a hrozil pěstí.

Tod je sledoval, dokud nezmizeli za půlkou parníku Mississippské říční plavby, pak sklidil tužky a kreslicí prkno a vyšel ven. Na chodníku před studiem se na chvíli zastavil a váhal, jestli má jít domů pěšky, nebo se svézt tramvají. Není v Hollywoodu ještě ani čtvrt roku a jeho nadšení dosud nevyprchalo, nicméně chodit byl líný. Rozhodl se, že se sveze do stanice Vine Street a zbytek dojde po svých.

Na západní pobřeží ho přivedl lovec talentů z National Films. Všiml si několika jeho kreseb na výstavě prací studentů výtvarné fakulty Yaleovy univerzity, načež ho telegraficky najal do Hollywoodu jako eléva, aby se slibný objev přiučil scénografii a kostýmnímu návrhářství. Kdyby se tehdy setkali osobně, nejspíš by z téhle štace sešlo. Mladíkovo neskladné tělo, pomalé modré oči a rozvláčný úsměv zrovna nenasvědčovaly tomu, že byl obdařen kdovíjakým talentem; naopak vzbuzoval dojem kolohnáta s dlouhým vedením.

Ve skutečnosti byl, navzdory svému vzhledu, komplikovaným mladým mužem vyznačujícím se souborem

osobností zapuštěných do sebe jako sada čínských krabiček. A nezvratným důkazem jeho talentu bude obraz *Požár města Los Angeles*, který už brzy namaluje.

Na Vine Street vystoupil z tramvaje, vykročil a cestou si prohlížel večerní dav. Spousta lidí na sobě měla sportovní oblečení, ve kterém se ve skutečnosti nesportuje. Jejich svetry, pumpky, plandavé kalhoty a modrá flanelová sáčka s mosaznými knoflíky – to byly kostýmy na maškarní. Ta obtlouklá dáma v kapitánské čepici vyrazila na nákup, a nechystá se plachtit na jachtě. Pán v loveckém saku a s tyrolákem na hlavě se nevrací z hor, nýbrž z pojišťovací kanceláře. Dívka v plátěných kalhotách, kečkách a s šátkem na čele se před chvilkou zvedla od přepojovací desky v telefonní ústředně, ne že se vynořila z tenisového kurtu.

Mezi těmihle maškarami se tu a tam vyskytl člověk jako z jiného světa. Na sobě pošmourný nepadnoucí oblek ze zásilkového katalogu. Ti ve sportovním čiperně pobíhali a vrhali se do obchodů či koktejlových barů, kdežto ti pošmourní zevlovali na nárožích nebo postávali zády k výkladním skříním a civěli na kolemjdoucí. Když se s někým střetli pohledem, oči se jim zalily nenávisí. Zprvu toho o nich Tod moc nevěděl, leda to, že přišli do Kalifornie umřít.

Byl skálopevně rozhodnutý dozvědět se o nich víc. Právě takové lidské typy potřebuje malovat. V životě už se nebude mazat s bachratou červenou stodolou, zvětralou kamennou zídou nebo ošlehaným rybářem z ostrova

Nantucket. Od první chvíle, co tyhle zevlouny spatřil, věděl s určitostí, že navzdory své rase, svému vzdělání i kulturnímu dědictví si nemůže brát za vzor poetického Winslowa Homera či Thomase Rydera, a přimkl se radši ke Goyovi a k Daumierovi.

Prozření přišlo právě včas. V posledním ročníku výtvarné fakulty si už začínal myslet, že snad malování pověsí na hřebík. Potěšení, které cítil, když se musel vyrovnávat s problémy kompozice a barev, se vytrácelo úměrně s nabytou zručností a vědomím, že se vydává stejně zrádnou cestou jako všichni spolužáci a skončí u ilustrování nebo jen u pouhé líbivosti. Když mu osud přihrál tenhle hollywoodský šolich, chňapl po něm, přestože ho přátelé varovali, že se zaprodává a už nikdy nebude malovat.

Došel na konec Vine Street a začal stoupat ulicí Pinyon Canyon. Zvolna se snášel večer.

Stromy u okrajů korun planuly bledě fialovou září a směrem do středu přecházely z temně purpurové v černou. Stejná fialová paspule, připomínající neonovou trubici, lemovala vrcholky hrbatých kopců, takže se zdály skoro krásné.

Zato domům, které úboční ulici lemovaly, nepomohl ani hebký pás soumraku. Na místní mexické ranče, samojské chatrče, středomořské vily, egyptské a japonské chrámy, švýcarské horské chaty a tudorovské chaloupky, jakož i na všelijaké kombinace těchto slohů by se muselo jediné s dynamitem.

Poté co zjistil, že jsou postavené ze sádry, latěk a papíru, na ně pohlížel shovívavěji a jejich tvary připisoval užitém materiálům. Ocel, kámen a cihla stavitelovu fantazii poněkud brzdí a drží na uzdě, vedou ho k tomu, aby rovnoměrně rozložil tlak i váhu, jinak by mu rohy budovy nevyšly rovně, jenže sádra ani papír neznají zákon, natož aby podléhaly zákonitosti zemské tíže.

Na rohu La Huerta Road se tyčila zmenšenina rýnského hradu s věžemi z térového papíru a se střílnami pro lučištníky. Vedle něj se krčil pestrobarevný srub s báněmi a minarety jako z pohádek Tisíce a jedné noci. I tady byl Tod shovívavý. Obě stavby vypadaly směšně, ale on se jim nesmál. Celé se tetelily bezelstnou touhou zaujmout.

Nad lidskou potřebou krásy a romantiky je těžké se ušklíbat, byť plodí takový nevkus, tak otřesný nevkus. Povzdechnutí je však na místě. Máloco je tak smutné jako vpravdě obludné věci.

Sám bydlel v těžko zařaditelném třípodlažním kvádru nazvaném San Bernardino Arms. Zezadu a ze stran byl jen nahrubo omítnutý a lemovaly ho řady obyčejných oken. Zato čelní stěna se pyšnila omítkou barvy naředěné hořčice a dvoukřídlá okna vroubily růžové maurské oblouky na vrcholu korunované jakousi řepou.

Pokoj měl ve třetím poschodí, ale teď se na chvíli zastavil na podestě o patro níž. V bytě číslo 208 bydlela Faye Greenerová. Vtom se v kteréši partaji někdo zasmál, Tod sebou provinile trhl a vystoupal radši nahoru.

Když otvíral dveře, snesla se na zem kartička. Velkými písmeny na ní stálo POCTIVEC ABE KUSICH a pod tím byl drobnou kurzivou uvedený soubor reklamních frází podaných tak, aby vypadaly jako výňatky z tisku.

„Je to hollywoodský Lloyds.“ – Stanley Rose.

„Abeovo slovo je lepší než Morganovy fondy.“ – Gail Brenshaw.

Na rubu bylo připsáno tužkou:

„Kingpin čtvrtěj, Solitair šestěj. Na těchhle herkách si můžeš parádně namastit kapsu.“

Otevřel okno, svlékl si sako a lehl si na postel. Oknem pozoroval čtverec oblohy jako ze smaltu přizdobený větvičkou eukalyptu. Dlouhými úzkými listy povíval vánek, takže z nich chvíli byla vidět zelená strana, chvíli stříbřitá.

Aby nemusel myslet na Faye Greenerovou, stočil myšlenky k Poctivci Abeovi. Cítil se příjemně a nehodlal na tom nic měnit.

Abe byl důležitou postavou v jeho rozpracovaném cyklu grafik s názvem *Tanečníci*. Další předlohy tvořili Faye a její otec Harry. Na každé desce vystupoval někdo jiný, na rozdíl od houfu stísněných diváků, kteří zůstávali neměnní. Postávali tam a civěli na účinkující úplně stejně, jako ti zevlouni civí na maškary na Vine Street. A právě pod jejich upřeným pohledem se Abe a ostatní tanečníci tak bláznivě kroutí, vyskakují do výšky a prohýbají záda, jako když se pstruh mrská na háčku.

Vzdor nevoli, kterou v něm vyvolávala Abeova pitvorná mravní zkaženost, Tod jeho společnost vítal. Ten mužík ho nenechával chladným, a tím ho utvrzoval v potřebě malovat.

Seznámil se s ním v době, kdy ještě bydlel v hotelu Chateau Mirabella na Ivar Street. Jinak se té ulici taky

říkalo Lysolová a tamní „zámeček“ obývaly převážně štětky se svými pasáky, školitelkami a zprostředkovatelkami rozkoše.

Vždycky po ránu to na chodbě páchlo dezinfekcí. Tod byl na ten smrad vysazený. Navíc vybírali vysoké nájemné, protože se do něj počítala i policejní ochrana, tedy služba, kterou nepotřeboval. Chtěl se přestěhovat – ovšem z netečnosti a taky proto, že o jiném ubytování nevěděl, v zámečku zůstal, dokud nepotkal Abea. Narazili na sebe náhodou.

Jednou v noci se vracel domů a pohledem zavadil o hromadu špinavého prádla přede dveřmi protějšího pokoje. Když tu kupku míjel, pohnula se a podivně to z ní zavrňelo. Škrtl zápalkou, jelikož ho napadlo, jestli to není pes zabalený v dece. Plamínek vzplál a ukázalo se, že tam spí člověk drobného vzrůstu.

Sirka zhasla a Tod rychle rozškrtl další. Byl to lilipután zachumlaný do flanelového dámského županu. To kulaté na konci byla mírně vodnatá hlava. Vybublalo z ní táhlé přidušené chrápnutí.

Na chodbě táhlo. Tod se rozhodl spáče probudit a štouchl do něj špičkou boty. Trpaslík zaúpěl a otevřel oči.

„Tady byste spát neměl.“

„Nechte si ty kydy.“

„Nastydnete.“

Přátelská připomínka našňupla mužíka ještě víc.

„Chci svý hadry!“ zařval.

Pode dveřmi vedle něj se objevilo světlo. Tod si řekl, že to riskne, a zaklepal. Za okamžik pootevřela žena.

„Vo co de?“ vypálila na něj.

„Tady váš přítel by –“

Ani jeden ho nenechal větu dokončit.

„A co má bejt?“ štěkla a zase zabouchla.

„Dej sem mý hadry, ty mrcho!“ zařičel trpaslík.

Znovu otevřela a začala mrskat svršky na chodbu.

V rychlém sledu vzduchem svištěly sako a kalhoty, košile, ponožky, boty a spodky, kravata a klobouk. Každou položku doprovázela nová nadávka.

Tod údivem hvízdal. „Ta má páru!“

„To si pište,“ přisvědčil mrňous. „Extra třída. Ale bacha – *To pravé tajemství se skrývá uvnitř!*“

Zasmál se vlastnímu vtipu skřehotavou trpasličí fistulí, kterou svému zachránci předvedl poprvé, pak se vyškrábal na nohy a podkasal si rozměrný župan, aby o něj neškobrtal. Tod mu pomohl posbírat roztroušené svršky.

„Hele, vašnosto,“ nadhodil lilipután, „moh bych se u vás voblíknout?“

Tod ho zavedl do koupelny. Čekal, až bude hotový, a mezitím si chtě nechtě představoval, co se v protějším kamrlíku dělo. Začal litovat, že se do toho montoval. Jakmile se však skrček vynořil z koupelny s tou parádou na hlavě, přestalo ho to trápit.

Pidimužíkův klobouk téměř všechno srovnal. Onoho roku se v okolí Hollywood Boulevardu tyroláky

dost nosily a tenhle představoval opravdu pěkný exemplář. Měl skvostně zelenou barvu a vysoké kuželovité dýnko. Vpředu jenom chyběla mosazná spona, jinak byl ten model dokonalý.

Zbytek oblečení s kloboukem příliš neladil. Místo špičatých škorní a kožené zástěry měl skrček na sobě tmavomodrý dvouřadý oblek s černou košilí a žlutou kravatou. V ruce nesvíral sukovici, jako že jde na špacír, nýbrž srolovaný dostihový zpravodaj.

„Takle to dopadá, když se paktuju s lacinejma rajdama,“ prohodil, aby řeč nestála.

Tod přikývl a snažil se soustředit na zelený klobouček. Ten ochotný souhlas trpaslíka popudil.

„S Abem Kusichem nebude žádná fuchtle vyjebávat,“ ucedil zahořkle. „Tohle jí neprojde. Zvlášť když jí za dvacet babek můžu nechat zpřelámat hnáty. A já tu dvacku mám.“

Vytasil se s naditou šrajtoflí a zahrozil jí mladíkovi před očima.

„Jo tak vona se mnou bude vyjebávat...? Helejte –“
Tod spěšně zasáhl.

„Máte recht, pane Kusichi.“

Trpaslík dokráčel k němu a chvilku to vypadalo, že se mu chce vydrápat na klín. Pak se ho nicméně jen zeptal, jak se jmenuje, a potřásli si rukama. Pidimuž měl mocný stisk.

„Helejte, Hackette, kdybyste se neobjevil, tak já bych ty dveře vylomil. Milostivá si myslí, že se mnou

může vyjebávat! Jenomže já jí to dám pěkně sežrat. Vám každopádně díkes.“

„To nic, zapomeňte na to.“

„To tak! Já, a zapomenout! Já mám pořádnýho pama-továka. Nikdá nezapomenu, kdo mi kdy proved levárnu nebo kdo mi kdy prokázal službičku.“

Svraštil čelo a na chvíli se odmlčel.

„Helejte,“ promluvil konečně. „Vytáh jste mě z rejže, a za to se vám musím revanšovat. Nerad bych, aby někdo vytruboval, že je mu Abe Kusich dlužnej. Takže víte co? Dám vám tip na pátý pořadí v Caliente. Vy si vsadíte búra, a hodí vám to dvě pětky. Jako že se Abe Kusich menuju.“

Tod nevěděl, co na to říct, a jeho váhavost se mu-žíka dotkla.

„Myslíte, že vás vodim za nos?“ zasoptil. „No?“

Mladík vykročil ke dveřím, aby se ho zbavil. „Ne,“ zabručel.

„Tak proč si teda nechcete vsadit?“

„Jak se ten kůň jmenuje?“ zeptal se Tod, aby ho uklidnil.

Trpaslík se batolil za ním ke dveřím a táhl za sebou župan za rukáv. I s tím tyrolákem sahal Todovi sotva k bokům.

„Tragopan. Je to jasnej vítěz, tutovka. Zná se s jeho majitelem a ten mi dal tip.“

„Je to Řek?“ prohodil Tod.

Přívětivým chováním maskoval pokus o vypakování skrčka ze dveří.